EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 27.5.2020.
COM(2020) 442 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

ES budžets - Eiropas atveseļošanas plāna dzinējspēks

ES BUDŽETS — EIROPAS ATVESEĻOŠANAS PLĀNA DZINĒJSPĒKS

1. Vērienīgs un inovatīvs ES budžets Eiropas atveseļošanai

Komisija ir izklāstījusi drosmīgu un visaptverošu plānu Eiropas atveseļošanai[1]. Plāns ir balstīts uz solidaritāti un taisnīgumu, un tas ir dziļi sakņots Savienības kopīgajos principos un vērtībās. Plānā izklāstīts, kā stimulēt Eiropas ekonomiku, veicināt zaļo un digitālo pārkārtošanos un padarīt ekonomiku taisnīgāku, noturīgāku un ilgtspējīgāku nākamajām paaudzēm.

Covid-19 pandēmija ir skārusi visus Savienības un pasaules nostūrus. Tomēr pandēmijas ekonomiskās un sociālās sekas dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras, tāpat kā to spēja absorbēt satricinājumu un reaģēt uz to. Tas draud radīt graujošas atšķirības starp dalībvalstu tautsaimniecībām un rada nopietnu spriedzi vienotajā tirgū. Eiropai ir vajadzīga koordinēta reakcija, kas ir ātra, vērienīga un mērķorientēta tur, kur tā ir visvairāk vajadzīga.

Atveseļošanas plāna īstenošanai būs vajadzīgas milzīgas publiskās un privātās investīcijas. Ir vajadzīga apņēmīga rīcība šo vajadzību apmierināšanai — lai novērstu vispārējo publisko un privāto investīciju trūkumu vismaz 1,5 triljonu EUR apmērā, lai palīdzētu novērst tūlītējo ekonomisko un sociālo kaitējumu, ko izraisījusi pandēmija, un nostādītu Eiropas Savienību uz ilgtspējīgas un noturīgas atveseļošanās ceļa[2].

Komisija ierosina **pilnībā izmantot ES budžeta potenciālu, lai mobilizētu investīcijas un agrīnā posmā sniegtu finansiālo atbalstu izšķirošajos pirmajos atveseļošanas gados**. Šo priekšlikumu pamatā ir:

- ārkārtas **Eiropas Atveseļošanas instruments (*Next Generation EU*)** 750 miljardu EUR apmērā[3]. Tas uz laiku palielinās ES budžetu ar jaunu finansējumu, kas piesaistīts finanšu tirgos. Piesaistītie līdzekļi tiks novirzīti, izmantojot ES programmas, lai atbalstītu steidzamus pasākumus, kas vajadzīgi, lai aizsargātu iztikas līdzekļus, ļautu ekonomikai atgūties un sekmētu ilgtspējīgu un noturīgu izaugsmi.

- pastiprināta **daudzgadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam**. Komisija ierosina izveidot jaunus rīkus un pastiprināt galvenās programmas, izmantojot *Next Generation EU* instrumentu, lai ātri novirzītu investīcijas tur, kur tās ir visvairāk vajadzīgas, nostiprināt vienoto tirgu, palielināt sadarbību tādās jomās kā veselība un krīzes pārvarēšana un nodrošināt Savienībai ilgtermiņa budžetu, lai virzītu zaļo un digitālo pārkārtošanos un veidotu taisnīgāku un noturīgāku ekonomiku.

Kopā ar trim svarīgiem drošības tīkliem darba ņēmējiem, uzņēmumiem un valdībām, ko Eiropadome apstiprināja 23. aprīlī un kuru kopējā summa ir 540 miljardi EUR, šie ES līmenī veiktie ārkārtas pasākumi sasniegtu 1290 miljardus EUR kā mērķtiecīgs un agrīnā posmā sniegts atbalsts Eiropas atveseļošanai[4]. Izmantojot konservatīvas aplēses par daudzgadu finanšu shēmas un *Next Generation EU* sviras efektu, kopējās investīcijas, ko varētu piesaistīt ar šo pasākumu kopumu, sasniedz 3,1 triljonu EUR.

---

1 COM(2020) 456.
2 SWD(2020) 98.
3 Ja vien nav norādīts citādi, summas ir izteiktas 2018. gada salīdzināmās cenās.
4 Pamatojoties uz konservatīvu pieņēmumu par paredzamajiem multiplikatoriem un rezultātiem, kas sasniegti ar salīdzināmiem instrumentiem. Tomēr paredzamo multiplikatoru precizitāti var ietekmēt pašreizējās ekonomiskās situācijas nestabilitāte.

Šie pasākumi ir izlēmīga atbilde uz Eiropas Parlamenta aicinājumiem "*jaunās daudzgadu finanšu shēmas ietvaros ierosināt vērienīgu atveseļošanas un atjaunošanas pasākumu kopumu ieguldījumiem, lai atbalstītu Eiropas ekonomiku pēc krīzes*"[5], un valstu vadītāju aicinājumiem izveidot atveseļošanas fondu, kam jābūt "*pietiekami vērienīgam, paredzētam visnopietnāk skartajām nozarēm un ģeogrāfiskajām daļām Eiropā un domātam šīs bezprecedenta krīzes pārvarēšanai*"[6].

Šī kopīgā izpratne ir ātras un visaptverošas iestāžu savstarpējās vienošanās pamatā. Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi ļoti cieši sadarboties attiecībā uz visiem šā atveseļošanas plāna elementiem un aicina abas iestādes katru gadu pārskatīt izdevumus, kas finansēti no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar *Next Generation EU* instrumentu. Šādas pārskatīšanas principi būtu jāparedz iestāžu paziņojumā. Ātra vienošanās par *Next Generation EU* instrumentu un vērienīgu ilgtermiņa budžetu būs spēcīgs Eiropas solidaritātes un apņēmības apliecinājums laikā, kad likmes diez vai varētu būt vēl lielākas.

Budžets Eiropas ekonomikas atveseļošanai un noturībai

***SURE* / ESM atbalsts pandēmijas krīzes situācijā / EIB Garantiju fonds darba ņēmējiem un uzņēmumiem**	**540 miljardi EUR**
Next Generation EU	**Pagaidu palielinājums 750 miljardi EUR**
Daudzgadu finanšu shēma	**1100 miljardi EUR**

Avots: Eiropas Komisija

ES ilgtermiņa budžets, ko papildina *Next Generation EU* instruments, ir īpaši piemērots, lai stimulētu Eiropas ekonomikas atveseļošanos. ES budžets nodrošina pārredzamu un uzticamu satvaru milzīgajai investīciju programmai nākotnē, kas balstās uz Kopienas pārvaldības un lēmumu pieņemšanas metodi. ES budžets ir pierādīts investīciju, kohēzijas un solidaritātes virzītājspēks un stiprina Eiropas vienoto tirgu.

Pēdējo nedēļu laikā Komisija ir izmantojusi visu pašreizējā ES budžetā atlikušo elastību, lai katru pieejamo euro novirzītu dzīvību glābšanai un iztikas līdzekļu aizsardzībai. Šie pasākumi parādīja ES budžeta spēju sniegt savlaicīgu un būtisku atbalstu krīzes skartajām dalībvalstīm.

---

5 Eiropas Parlamenta 2020. gada 17. aprīļa rezolūcija par koordinētu ES rīcību Covid-19 pandēmijas un tās seku apkarošanai, ko Eiropas Parlaments atkārtoti apstiprināja ar 2020. gada 15. maija rezolūciju par jauno daudzgadu finanšu shēmu, pašu resursiem un atveseļošanas plānu.

6 Eiropadomes priekšsēdētāja secinājumi pēc Eiropadomes locekļu videokonferences, 2020. gada 23. aprīlis.

Tās arī ir izsmēlušas visu atlikušo elastību pašreizējā ES budžetā, uzsverot nepieciešamību steidzami ieviest jaunus pasākumus, lai virzītu ekonomikas atveseļošanas nākamos un izšķirīgos posmus.

Pamatprincipi Komisijas priekšlikumos par modernu un elastīgu ilgtermiņa budžetu, kas stingri orientēts uz Savienības prioritātēm, joprojām ir spēkā. Komisija tagad ierosina pielāgot un stiprināt šos priekšlikumus, lai stimulētu Eiropas atveseļošanos. Pamatojoties uz ievērojamo progresu, kas jau panākts Eiropas Parlamentā un Padomē, tiks radīti vislabākie iespējamie nosacījumi vienošanās savlaicīgai panākšanai.

Šīs paaudzes noteicošie izaicinājumi joprojām ir **abas pārkārtošanās — uz zaļu un digitālu Eiropu**. Tas ir atspoguļots visos Komisijas priekšlikumos. Investīcijām plaša mēroga renovācijas vilnī, atjaunojamos energoresursos un tīra ūdeņraža risinājumos, tīrā transportā, pārtikas ilgtspējā un viedā aprites ekonomikā ir milzīgs potenciāls, lai panāktu Eiropas ekonomikas pieaugumu. Atbalstam būtu jāatbilst Savienības mērķiem klimata un vides jomā. Investīcijas digitālajā infrastruktūrā un prasmēs palīdzēs uzlabot konkurētspēju un tehnoloģisko suverenitāti. Investējot noturībā pret nākotnes veselības problēmām un stratēģiskajā autonomijā, Savienība būs labāk sagatavota turpmākām krīzēm.

Next Generation EU instruments sniegs ES budžetam papildu resursus, kas vajadzīgi, lai izlēmīgi reaģētu uz vissteidzamākajām problēmām. Tas būs vienreizējs ārkārtas instruments, kas izveidots uz laiku un ko izmanto vienīgi reaģēšanai krīzes situācijās un atveseļošanas pasākumiem. Līdzekļus caur ES budžetu novirzīs dalībvalstīm, lai atbalstītu investīciju un reformu prioritātes, un tos izmantos, lai palielinātu finanšu programmas, kas ir svarīgas atveseļošanai, ar beigu datumu līdz 2024. gada 31. decembrī. Finansējuma piesaistīšana finanšu tirgos palīdzēs sadalīt finansēšanas izmaksas laika gaitā, lai dalībvalstīm laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam nebūtu jāveic ievērojamas papildu iemaksas ES budžetā. Komisija arī ierosinās jaunus pašu resursus, kas varētu palīdzēt finansēt tā tirgus finansējuma atmaksu, kas piesaistīts *Next Generation EU* instrumenta ietvaros.

Next Generation EU instrumenta darbības ātra uzsākšana būs vitāli svarīga, lai novērstu ekonomikas krīzi. Turklāt nolūkā pēc iespējas ātrāk darīt pieejamus līdzekļus, lai reaģētu uz visneatliekamākajām vajadzībām, Komisija ierosina grozīt pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam, lai jau 2020. gadā darītu pieejamu papildu finansējumu 11,5 miljardu EUR apmērā. Šis papildu finansējums tiktu darīts pieejams *REACT-EU*, Maksātspējas atbalsta instrumentam un Eiropas Fondam ilgtspējīgai attīstībai, atspoguļojot šo vajadzību steidzamību.

2. Kā tiks izmantots *Next Generation EU* instruments?

Katra programma un katrs euro šajā paketē tiks izmantots, lai risinātu visizšķirošākās atveseļošanas vajadzības, kā noteikts Komisijas vajadzību novērtējumā. Šie priekšlikumi ir vērsti uz jomām, kurās ES budžets var panākt vislielākos uzlabojumus, papildinot un paplašinot būtisko darbu, kas tiek veikts dalībvalstīs.

Paketes pamatā ir trīs pīlāri: instrumenti, lai atbalstītu dalībvalstu centienus atveseļoties pēc krīzes, novērst sekas un izkļūt no tās spēcīgākām; pasākumi privāto investīciju palielināšanai un grūtībās nonākušu uzņēmumu atbalstam; un galveno ES programmu pastiprināšana, lai gūtu pieredzi no krīzes un padarītu vienoto tirgu spēcīgāku un noturīgāku.

1) Atbalsts dalībvalstīm, lai tās atveseļotos pēc krīzes, novērstu sekas un izkļūtu no tās spēcīgākas

Publiskajām investīcijām ir vitāli svarīga nozīme, lai panāktu līdzsvarotu un ilgtspējīgu atveseļošanu. Tāpēc lielākā daļa finansējuma no Next Generation EU *instrumenta (vairāk nekā 80 %) tiks izmantota, lai atbalstītu investīcijas un reformas dalībvalstīs, koncentrējot to tur, kur krīzes ietekme un noturības vajadzības ir vislielākās. Galvenais atveseļošanas instruments būs* ***jauns Atveseļošanas un noturības mehānisms****, kas īpaši izstrādāts, lai finansētu investīcijas un reformas, kuras saskaņotas ar Eiropas prioritātēm. Kohēzijas politikai būs būtiska loma līdzsvarotas un ilgtspējīgas atveseļošanās atbalstīšanā, izmantojot* ***jaunu*** **REACT-EU** ***iniciatīvu****, kuras mērķis ir risināt vissteidzamākās ekonomiskās un sociālās vajadzības un pielāgot* ***turpmākās kohēzijas programmas****, lai tās padarītu elastīgākas un pilnībā saskaņotas ar atveseļošanas prioritātēm.* ***Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai*** *palīdzēs lauksaimniekiem un lauku apvidiem īstenot zaļo pārkārtošanos un atbalstīt investīcijas un reformas, kas ir būtiskas Eiropas vērienīgajiem mērķiem vides jomā. Visbeidzot, ievērojami pastiprināts* ***Taisnīgas pārkārtošanās mehānisms*** *palīdzēs dalībvalstīm paātrināt pāreju uz zaļo ekonomiku un tādējādi stimulēt savu ekonomiku.*

- ***Jauns Atveseļošanas un noturības mehānisms***

ES budžets var sniegt spēcīgu atbalstu investīcijām un reformu prioritātēm, kas noteiktas Eiropas pusgadā, jo īpaši laikā, kad valstu budžeti ir pakļauti spiedienam.

Atveseļošanas plāna centrālais elements būs jauns **Atveseļošanas un noturības mehānisms.** Mehānisma mērķis būs atbalstīt investīcijas un reformas, kas ir būtiskas noturīgai ekonomikas atveseļošanai, uzlabot dalībvalstu ekonomisko un sociālo noturību un atbalstīt zaļo un digitālo pārkārtošanos. Tas būs pieejams visām dalībvalstīm, bet atbalsts tiks koncentrēts visvairāk skartajās Savienības daļās, kurās noturības vajadzības ir vislielākās. Tas palīdzēs novērst aizvien pieaugošās atšķirības starp dalībvalstīm un sagatavot mūsu tautsaimniecības nākotnei.

Šis mehānisms piedāvās liela mēroga finansiālu atbalstu investīcijām un reformām, kas padara dalībvalstu tautsaimniecības noturīgākas. Svarīgākais, ka tas nodrošinās, ka šīs investīcijas un reformas ir vērstas uz problēmām un investīciju vajadzībām saistībā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos. Tas palīdzēs dalībvalstīm risināt ekonomiskās un sociālās problēmas, kas ir vēl kritiskākas laikā pēc krīzes, dažādās jomās, piemēram, sociālajā, nodarbinātības, prasmju, izglītības, pētniecības un inovācijas, un veselības jomās, kā arī jomās, kas ir saistītas ar uzņēmējdarbības vidi, tai skaitā valsts pārvaldē un finanšu nozarē. Komisija piedāvās plašu tehnisko atbalstu, lai nodrošinātu, ka līdzekļi tiek izmantoti pēc iespējas labāk.

Šim mehānismam ir ierosināts budžets 560 miljardu EUR apmērā, lai palīdzētu finansēt dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānus. Tas ietvers dotāciju mehānismu līdz 310 miljardu EUR vērtībā, un tas varēs izsniegt aizdevumus līdz pat 250 miljardu EUR apmērā.

Atveseļošanas un noturības mehānisms tiks stabili iekļauts Eiropas pusgadā. Dalībvalstis izstrādās atveseļošanas un noturības plānus kā daļu no savām valsts reformu programmām. Šajos plānos tiks izklāstītas investīciju un reformu prioritātes un saistītās investīciju paketes, kas finansējamas saskaņā ar mehānismu, ar atbalstu, kas izmaksājams pa daļām atkarībā no panāktā progresa un pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem.

- **REACT-EU — *kohēzijas atbalsta palielināšana dalībvalstīm***

Komisija ierosina jaunu ***REACT-EU* iniciatīvu**, lai palielinātu kohēzijas atbalstu dalībvalstīm nolūkā padarīt to tautsaimniecības noturīgākas un ilgtspējīgākas krīzes likvidēšanas sākumposmā. Tas palīdzēs pārvarēt plaisu starp pirmajiem reaģēšanas pasākumiem un ilgtermiņa atveseļošanos.

Ar *REACT-EU* starpniecību Komisija ierosina nodrošināt papildu kohēzijas politikas finansējumu 55 miljardu EUR apmērā no šā brīža līdz 2022. gadam, 50 miljardus EUR no *Next Generation EU* instrumenta 2021. un 2022. gadā un 5 miljardus EUR jau 2020. gadā, pielāgojot pašreizējo finanšu shēmu. Tam pamatā būs pašreizējie kohēzijas noteikumi, tostarp ārkārtas elastība, kas ieviesta ar investīciju iniciatīvām reaģēšanai uz koronavīrusu. Saskaņā ar šiem priekšlikumiem pašreizējām kohēzijas programmām, kā arī Eiropas atbalsta fondam vistrūcīgākajām personām 2020.–2022. gadā tiks piešķirts papildu finansējums, ļaujot bez pārtraukuma turpināt finansējumu nozīmīgiem krīzes novēršanas pasākumiem un atbalstu vistrūcīgākajām personām.

Papildu finansējums tiks piešķirts, balstoties uz krīzes ekonomisko un sociālo seku nopietnību, tai skaitā jauniešu bezdarba līmeni un dalībvalstu relatīvo labklājību. Papildu saistības tiks īstenotas ar programmu grozījumu palīdzību vai ar jaunu īpašu programmu, ko

iesniedz dalībvalstis un pieņem Komisija. Komisija cieši sadarbosies ar dalībvalstīm, lai pēc iespējas ātrāk un efektīvāk vadītu šo procesu.

Finansējums atbalstīs būtiskās krīzes novēršanas darbības zaļai, digitālai un noturīgai atveseļošanai vissvarīgākajās nozarēs. Tas ietvers investīcijas darba tirgu atjaunošanai, tai skaitā izmantojot darbā pieņemšanas subsīdijas, saīsināta darbalaika shēmas un jauniešu nodarbinātības pasākumus, atbalstu veselības aprūpes sistēmām, kā arī apgrozāmā kapitāla nodrošināšanu maziem un vidējiem uzņēmumiem. Atbalsts būs pieejams visās ekonomikas nozarēs, ieskaitot tūrismu un kultūru, un nozīmīgām investīcijām saistībā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, palielinot investīcijas, kas jau ir plānotas turpmāko kohēzijas programmu ietvaros. Daļu no šiem papildu resursiem var arī izmantot, lai palīdzētu cilvēkiem, kuri cieš no pārtikas un materiālās nenodrošinātības.

- ***Kohēzijas politika kalpo ekonomikas atveseļošanai visu labā***

Papildus tūlītējai reaģēšanai uz krīzi **kohēzijas politikai** būs izšķiroša nozīme, lai ilgtermiņā nodrošinātu līdzsvarotu atveseļošanos, novērstu izaugsmes asimetriju un atšķirības starp dalībvalstīm un to iekšienē.

Tāpēc saistībā ar Savienības stratēģiskajām prioritātēm ir svarīgi sākt jaunās kohēzijas politikas programmas 2021. gada 1. janvārī, līdztekus papildu finansējumam, kas tiek darīts pieejams pašreizējām programmām līdz 2022. gada beigām. Šie priekšlikumi ir izstrādāti, lai sniegtu maksimālu atbalstu pašreizējām prioritātēm.

Komisija tagad pielāgo savus priekšlikumus kohēzijas politikas programmām nākotnē, lai sniegtu vēl lielāku atbalstu atveseļošanas investīcijām, piemēram, valstu veselības aprūpes sistēmu noturības nodrošināšanā, tādās nozarēs kā tūrisms un kultūra, atbalsta sniegšanā maziem un vidējiem uzņēmumiem, jauniešu nodarbinātības pasākumos, izglītībā un prasmēs, kā arī pasākumos, ar kuriem apkaro bērnu nabadzību.

Krīze, visticamāk, īpaši smagi skars jauniešus, tāpēc dalībvalstīm, kurās jauniešu bezdarba līmenis pārsniedz ES vidējo rādītāju, vismaz 15 % no Eiropas Sociālā fonda Plus līdzekļiem būtu jāplāno dalītā pārvaldībā, lai atbalstītu jauniešus. Ņemot vērā krīzes iespējamo ietekmi uz vismazāk aizsargātajām sabiedrības grupām, Komisija arī ierosina, ka vismaz 5 % no kopējiem Eiropas Sociālā fonda Plus izdevumiem būtu jāizmanto, lai palīdzētu bērniem izkļūt no nabadzības.

Tiks sniegta tehniskā palīdzība, lai palīdzētu dalībvalstīm maksimāli palielināt kopējos ieguvumus no jaunajām kohēzijas politikas programmām un pašreizējām programmām saskaņā ar *REACT-EU*.

Pārskatītie priekšlikumi paredz arī lielāku elastību līdzekļu pārvietojumiem starp fondiem un ievieš jaunus noteikumus, kas izmantojami ārkārtas situācijās. Lai nodrošinātu pietiekamu atbalstu dalībvalstīm un reģioniem, kam tas visvairāk nepieciešams, Komisijas pārskatītajos priekšlikumos tiks paredzēta arī valstu kohēzijas piešķīrumu pārskatīšana 2024. gadā, ņemot vērā jaunākos pieejamos statistikas datus. Šīs pārskatīšanas rezultātā visām dalībvalstīm tiks veiktas tikai augšupējas korekcijas līdz pat 10 miljardiem EUR.

- ***Taisnīgas pārkārtošanās atbalstīšana***

Eiropas atveseļošanās un turpmākā labklājība būs atkarīga no pasākumiem, ko mēs tagad veicam, lai sagatavotos pārejai uz klimatneitrālu, resursefektīvu aprites ekonomiku. Šīs pārmaiņas ietekmēs visus Eiropas iedzīvotājus, bet pielāgošanās slogs dažām nozarēm un

reģioniem būs lielāks nekā citiem. Kā daļu no atveseļošanas pasākumu kopuma Komisija ierosina izmantot *Next Generation EU* instrumentu, lai sniegtu finansiālu palīdzību, kas papildina Eiropas ekonomikas pārveidi un nodrošina, ka neviens netiek atstāts novārtā.

Proti, Komisija ierosina **Taisnīgas pārkārtošanās fondam** nodrošināt ievērojamu papildu finansējumu 30 miljardu EUR apmērā, palielinot kopsummu līdz 40 miljardiem EUR. Šo finansējumu izmantos, lai mazinātu pārejas uz klimatneitralitāti radītās sociālekonomiskās sekas visvairāk skartajos reģionos, piemēram, atbalstot darba ņēmēju pārkvalifikāciju, palīdzot MVU radīt jaunas ekonomiskās iespējas un ieguldot pārejā uz tīru enerģiju un aprites ekonomikā. Lielāks finansējums *InvestEU* nozīmēs arī to, ka Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma otrais pīlārs tiks papildināts. Komisija arī gatavo priekšlikumus, lai izveidotu jauno publiskā sektora aizdevumu mehānismu, kas veido Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma trešo pīlāru. Tas tiks atbalstīts ar 1,5 miljardiem EUR no ES budžeta[7] un aizdevumiem 10 miljardu EUR apmērā no Eiropas Investīciju bankas. Kopā ņemot, tiek sagaidīts, ka visi trīs Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma pīlāri piesaistīs investīcijas līdz pat 150 miljardu EUR apmērā, lai nodrošinātu, ka zaļās pārkārtošanās laikā neviens netiek pamests novārtā.

Lauku apvidiem būs vitāli svarīga loma zaļās pārkārtošanās īstenošanā un Eiropas vērienīgo klimata un vides jomas mērķu sasniegšanā. Komisija ierosina palielināt **Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai** budžetu par 15 miljardiem EUR, lai atbalstītu lauksaimniekus un lauku apvidus strukturālo pārmaiņu veikšanā, kas nepieciešamas, lai īstenotu Eiropas zaļo kursu, un jo īpaši lai atbalstītu vērienīgo mērķu sasniegšanu jaunajās bioloģiskās daudzveidības un "no lauka līdz galdam" stratēģijās.

2) Ekonomikas stimulēšana un palīdzība privāto investīciju plūsmas atjaunošanai

Ir steidzami jārīkojas, lai stimulētu ekonomiku un radītu apstākļus ekonomikas atveseļošanai, ko veicina privātās investīcijas svarīgākajās nozarēs un tehnoloģijās. Tāpēc Komisija ierosina ***stiprināt*** **InvestEU** *— Eiropas investīciju pamatprogrammu, lai mobilizētu privātās investīcijas stratēģiskos projektos visā Savienībā. Šajā saistībā Komisija ierosina izveidot* ***jaunu Stratēģisko investīciju mehānismu****, lai ieguldītu galvenajās vērtību ķēdēs, kas ir izšķiroši svarīgas Eiropas noturībai un stratēģiskajai autonomijai nākotnē. Veselīgi uzņēmumi, kuros ieguldīt, ir priekšnoteikums sekmīgai investīciju veikšanai, tomēr simtiem tūkstošu uzņēmumu līdz gada beigām, visticamāk, būs pakļauti nopietnam finanšu spiedienam. Tāpēc Komisija ierosina jaunu* ***Maksātspējas atbalsta instrumentu****, lai sniegtu steidzamu atbalstu stabiliem uzņēmumiem, kurus apdraud krīze, un palīdzētu tiem pārvarēt grūtības. Šim instrumentam būtu jāsāk darboties vēl šogad.*

➢ *Likviditātes un maksātspējas "dzīvības līnijas" radīšana uzņēmumiem, kas pakļauti spiedienam*

Eiropas ekonomikas spēja atgriezties pie izaugsmes ir atkarīga no privātā sektora noturības un spējām pielāgoties. Krīzes rezultātā daudzi citādi dzīvotspējīgi uzņēmumi saskaras ar nopietnām likviditātes un maksātspējas problēmām. Komisijas aplēses liecina, ka negatīva scenārija gadījumā 35 % līdz 50 % uzņēmumu ar vairāk nekā 20 darbiniekiem līdz gada beigām varētu saskarties ar finansējuma trūkumu. Kapitāla vajadzības pašu kapitāla tirgus atjaunošanai šajā gadā vien varētu sasniegt no 720 miljardiem EUR līdz 1,2 triljoniem EUR. Saskaroties ar šāda mēroga krīzi, ar dalībvalstu patlaban sniegto atbalstu nepietiks. Turklāt dalībvalstu spēja atbalstīt savus uzņēmumus ir ļoti atšķirīga. Tādēļ ir steidzami jārīkojas, lai

[7] 1,25 miljardi EUR no atmaksājumiem no finanšu instrumentiem un 250 miljoni EUR no budžeta.

palīdzētu šiem uzņēmumiem pārvarēt krīzi, izvairoties no ekonomiska kaitējuma un uzņēmumu bankrotu apburtā loka un bruģējot ceļu veselīgai atveseļošanai vienotajā tirgū.

Tāpēc Komisija ierosina jaunu **Maksātspējas atbalsta instrumentu**, lai palīdzētu mobilizēt privātos resursus nolūkā sniegt steidzamu atbalstu Eiropas uzņēmumiem, kas citādi būtu dzīvotspējīgi, lai novērstu steidzamas likviditātes un maksātspējas problēmas. Šis instruments būs īslaicīgs un paredzēts tikai un vienīgi pandēmijas ekonomiskās ietekmes novēršanai. Tas palīdzēs novērst milzīgu kapitāla iztrūkumu un citādi dzīvotspējīgu uzņēmumu iespējamu saistību nepildīšanu, kā arī smago ekonomisko kaitējumu, ko tas radītu. Šos ātras iedarbības pasākumus papildinās ilgtermiņa atbalsts saskaņā ar tādām programmām kā *InvestEU,* kohēzijas politika un vienotā tirgus programma.

Jaunais pagaidu instruments tiks izveidots ESIF ietvaros. Tas piesaistīs privātās investīcijas grūtībās nonākušiem uzņēmumiem, sniedzot daļējas garantijas pret zaudējumiem. Paredzot ES budžetā līdzekļus 5 miljardu EUR apmērā no pašreizējās finanšu shēmas 2020. gadā, lai nodrošinātu ātru uzsākšanu, un papildu 26 miljardiem EUR no *Next Generation EU* instrumenta, Savienības budžets sniegs garantiju aptuveni 75 miljardu EUR apmērā Eiropas Investīciju bankas grupai, kas nodrošinās ātru izpildi uz vietas. Instrumenta mērķis būs sasniegt investīciju līmeni 300 miljardu EUR apmērā maksātspējas atbalstam.

Garantija tiks kalibrēta, lai nodrošinātu, ka investīcijas ir orientētas uz tiem uzņēmumiem, kuriem visvairāk nepieciešams kapitāls visās dalībvalstīs un nozarēs, īpašu uzmanību pievēršot dalībvalstīm, kurām ir mazāk iespēju iejaukties, izmantojot valsts atbalstu, un dalībvalstīm un nozarēm, kurās Covid-19 ekonomiskās sekas ir bijušas visnopietnākās. Tas ir būtiski, lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus vienotajā tirgū un novērstu kaitējošu ekonomisko atšķirību vēl lielāku palielināšanos Savienībā. Rūpīgi jāapsver to iestāžu kapitāla stāvoklis, kuras īsteno Maksātspējas atbalsta instrumentu.

Turklāt kā papildu pasākums tiks palielināts Eiropas Investīciju fonda kapitāls, lai sniegtu atbalstu plašam mazo un vidējo uzņēmumu lokam, tai skaitā īstenojot Maksātspējas atbalsta instrumentu. Tas vēl vairāk papildinātu visaptveroša pasākumu kopuma izveidi Eiropas atveseļošanai, arī saistībā ar pasākumiem, par kuriem aprīlī vienojās Eiropadome. Šo kapitāla palielinājumu līdz 1,5 miljardiem EUR finansēs gan saskaņā ar pašreizējo, gan nākamo daudzgadu finanšu shēmu.

- ***Palielināta investīciju kapacitāte un stratēģiskā autonomija***

Krīze smagi skars privātās investīcijas: Komisijas analīze liecina, ka privātā sektora investīcijas 2020.–2021. gadā var samazināties par vairāk nekā 1 triljonu EUR. Eiropas ekonomikas investīciju vajadzību apmierināšanai būs nepieciešama steidzama rīcība, lai mainītu šo tendenci un radītu apstākļus uz investīcijām balstītai atveseļošanai. Šīs investīcijas ir īpaši izšķirošas, lai Eiropas zaļā un digitālā pārkārtošanās būtu sekmīga, un Komisija lēš, ka investīciju vajadzības šajā jomā sasniedz vismaz 1,2 triljonus EUR tajā pašā laikposmā. Investīcijas nozīmīgās nozarēs un tehnoloģijās — no 5G līdz mākslīgajam intelektam un no tīra ūdeņraža līdz atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijai — ir Eiropas nākotnes atslēga.

Programma ***InvestEU*** ir īpaši piemērota, lai mobilizētu investīcijas un atbalstītu Savienības rīcībpolitikas, atveseļojoties pēc dziļas ekonomikas krīzes. Par to bagātīgi liecina pieredze, kas gūta, īstenojot Eiropas Stratēģisko investīciju fondu un finanšu instrumentus pēc iepriekšējās finanšu krīzes.

Tāpēc Komisija ierosina uzlabot ***InvestEU*** finansējumu līdz 15,3 miljardu EUR līmenim četriem politikas logiem, par kuriem līdztiesīgie likumdevēji jau ir vienojušies. Tas varētu piesaistīt investīcijas vairāk nekā 240 miljardu EUR apmērā.

InvestEU sniegs izšķirošu atbalstu uzņēmumiem atveseļošanas posmā un nodrošinās, ka privātie investori vērš lielu uzmanību uz Savienības vidēja termiņa un ilgtermiņa politikas prioritātēm, jo īpaši Eiropas zaļo kursu un digitalizāciju. Tas palielinās Eiropas Investīciju bankas grupas un valstu attīstību veicinošo banku spēju uzņemties risku, lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanos. Mobilizējot ievērojamas privātās investīcijas, tas papildinās steidzamo atbalstu, ko krīzes novēršanas posmā sniedz Maksātspējas atbalsta instruments un *REACT-EU*, un finansējumu saskaņā ar turpmāko shēmu no kohēzijas politikas un citām programmām.

Ieguldījums stratēģiskajā autonomijā: jauns Stratēģisko investīciju mehānisms

InvestEU nozīmīga iezīme būs jauns mehānisms, lai palielinātu Eiropas noturību, veidojot stratēģisku autonomiju svarīgās piegādes ķēdēs Eiropas līmenī.

Kā papildu logs *InvestEU* ietvaros tiks izveidots **Stratēģisko investīciju mehānisms**. Šis mehānisms atbalstīs projektus, kas palīdz veidot spēcīgas un noturīgas vērtību ķēdes visā ES un palielina Savienības vienotā tirgus autonomiju, vienlaikus saglabājot tā atvērtību konkurencei un tirdzniecībai saskaņā ar tā noteikumiem. Tas uzlabos Savienības ekonomikas noturību, vienlaikus nodrošinot resursus stratēģiski svarīgu uzņēmumu uzplaukumam un izaugsmei ES. Maz ticams, ka dalībvalstu atbalsts šiem projektiem būs pietiekams, un spēcīgā pārrobežu dimensija nozīmē, ka sekmju gūšanai vitāli svarīga ir koordinēta Eiropas pieeja.

Ar nodrošinājumu 15 miljardu EUR apmērā no *Next Generation EU* instrumenta jaunais mehānisms sniegtu ES budžeta garantiju 31,5 miljardu EUR apmērā un varētu radīt investīcijas līdz pat 150 miljardu EUR apmērā, lai stimulētu Eiropas rūpniecības vadošo lomu stratēģiskās nozarēs un galvenajās vērtību ķēdēs, tostarp tajās, kas ir izšķirošas gan zaļajai, gan digitālajai pārkārtošanai. Šis logs nodrošinās, ka šādas investīcijas pilnībā izmanto vienotā tirgus potenciālu, ar ES budžeta garantiju atbalstot uzņēmumus visā Eiropas ekonomikā un kļūstot par spēcīgu atveseļošanas instrumentu.

3) Krīzes laikā gūtās mācības un Eiropas stratēģisko problēmu risināšana

Krīze ir gan uzsvērusi Eiropas sadarbības vērtību, gan pārliecinoši parādījusi, ka Savienībai ir steidzami jāpalielina savas spējas reaģēt uz krīzēm un jāveido noturība pret turpmākiem satricinājumiem. Komisija ierosina ***jaunu programmu "ES veselība"****, lai stiprinātu veselības drošību un sagatavotos turpmākām veselības krīzēm.* **RescEU — *Savienības civilās aizsardzības mehānisms*** *— tiks paplašināts un stiprināts, lai Savienība varētu sagatavoties turpmākām krīzēm un reaģēt uz tām. Pamatprogramma "****Apvārsnis Eiropa****" tiks pastiprināta, lai finansētu vitāli svarīgu pētniecību veselības, noturības un zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā. Tiks stiprinātas citas ES programmas, tostarp tās ārējie instrumenti, lai nākotnes finanšu shēmu pilnībā saskaņotu ar atveseļošanas vajadzībām, un tiks pastiprināti īpašie instrumenti, lai* ***padarītu ES budžetu elastīgāku un reaģētspējīgāku****.*

- ***Jaunas un palielinātas programmas noturības veidošanai un sadarbības stiprināšanai***

Next Generation EU instruments nodrošinās mērķtiecīgu atbalstu galvenajām programmām, kas stimulē izaugsmi un stiprina Eiropas spēju izturēt un pārvarēt turpmākās krīzes. Šie

palielinājumi papildina Komisijas sākotnējos priekšlikumus par turpmāko shēmu, kas joprojām ir taisnīgs un līdzsvarots pamats vienošanās panākšanai.

Jauna programma veselības drošības un sadarbības stiprināšanai

Krīze ir parādījusi, ka nākamajā finanšu shēmā lielāka prioritāte jāpiešķir veselības aprūpes finansējumam. Komisija ierosina vērienīgu, atsevišķu **programmu "ES veselība"**, lai sniegtu īpašu atbalstu nākotnes veselības problēmām, kas apzinātas vajadzību novērtējumā. Saskaņā ar šo priekšlikumu jaunās programmas finansējums būs 9,4 miljardi EUR, kas ir ievērojams palielinājums salīdzinājumā ar iepriekšējiem priekšlikumiem Eiropas Sociālā fonda Plus ietvaros.

Jaunā programma palīdzēs nodrošināt, ka Savienībai ir kritiskās spējas ātri un vajadzīgajā apmērā reaģēt uz turpmākām veselības krīzēm. Programmas mērķis būs izveidot visaptverošu sistēmu ES veselības krīžu novēršanai, sagatavotībai un reaģēšanai uz tām, papildinot un pastiprinot centienus valstu līmenī un reģionālo atbalstu veselības aprūpes sistēmām kohēzijas politikas ietvaros.

Programmas pirmā daļa pievērsīsies veselības drošībai un sagatavotībai krīzēm. Tā atbalstīs investīcijas kritiskajā veselības infrastruktūrā, instrumentos, struktūrās, procesos un laboratoriju spējās, tostarp slimību uzliesmojumu uzraudzības, modelēšanas, prognozēšanas, profilakses un pārvaldības instrumentos. Tā atbalstīs mehānisma izveidi, lai izstrādātu, iepirktu un pārvaldītu ar veselības krīzi saistītus produktus, piemēram, zāles, ieskaitot vakcīnas, un ārstniecības līdzekļus, to starpproduktus, aktīvās farmaceitiskās vielas un izejvielas; medicīniskās ierīces un medicīnisko aprīkojumu, piemēram, ventilatorus, aizsargapģērbu un aprīkojumu, diagnostikas materiālus un instrumentus. Tā palīdzēs izveidot jaunu ES mēroga riska paziņošanas sistēmu, kas aptvers visus krīzes posmus.

Otrā daļa atbalstīs ilgtermiņa redzējumu par veselības rezultātu uzlabošanu, izmantojot efektīvas un iekļaujošas veselības sistēmas visās dalībvalstīs, uzlabojot slimību profilaksi un uzraudzību, veselības veicināšanu, piekļuvi, diagnosticēšanu un ārstēšanu, kā arī pārrobežu sadarbību veselības jomā. Programma, piemēram, atbalstīs spēju veidošanu dalībvalstīs, finansēs mācību programmas medicīnas un veselības aprūpes darbiniekiem un ieguldīs veselības aprūpes nozares digitālajā pārveidē un sadarbspējīgu digitālo infrastruktūru izvēršanā, tai skaitā attiecībā uz pētniecību un datu apmaiņu.

Programmu izstrādās un īstenos, pilnībā ievērojot kompetenču sadalījumu starp Savienību un dalībvalstīm šajā jomā. Tas sasaistīsies ar attiecīgo atbalstu, ko sniedz citu ES programmu ietvaros, un izveidos jaunus veidus, kā īstenot kopīgas darbības un nodrošināt medicīnisko pretlīdzekļu un resursu pieejamību nopietnu veselības apdraudējumu gadījumā. Tā sadarbosies ar pastiprinātu *rescEU*, kas koncentrējas uz tiešām spējām reaģēt uz krīzēm, aprīkojuma krājumu un personāla izvietošanu un nosūtīšanu ārkārtas situācijās, sniedzot nepieciešamo pienesumu veselības jomā.

Savienības civilās aizsardzības mehānisma reaģēšanas spēju stiprināšana

Skaidra mācība no pandēmijas ir tāda, ka Eiropai jāspēj ātrāk un elastīgāk reaģēt nopietnās pārrobežu krīzēs, ņemot vērā iespējamos traucējumus mūsu ekonomikā un sabiedrībā. Tāpēc Komisija ierosina stiprināt ***rescEU* – Savienības civilās aizsardzības mehānismu**. Tas padarīs *rescEU* elastīgāku un palielinās Savienības spēju kopīgi rīkoties ES līmenī.

Finanšu piešķīrums tiks palielināts līdz 3,1 miljardam EUR, finansējot investīcijas ārkārtas reaģēšanas infrastruktūrā, transporta kapacitātē un ārkārtas atbalsta vienībās. Uzlabotais *rescEU* nodrošinās Savienībai spējas un loģistikas infrastruktūru, kas vajadzīga, lai reaģētu uz

dažādu veidu ārkārtas situācijām, tostarp tām, kurām ir medicīnisks komponents, kas papildina jauno programmu "ES veselība". Priekšlikums arī racionalizēs un palielinās operatīvo spēju elastību. Tas nodrošinās savlaicīgāku un efektīvāku ES reakciju uz liela mēroga ārkārtas situācijām nākotnē.

"Apvārsnis Eiropa" — investīcijas inovācijā un sagatavotībā nākotnei

Programma "**Apvārsnis Eiropa**" tiks papildināta ar 94,4 miljardiem EUR, lai palielinātu Eiropas atbalstu ar veselību un klimatu saistītiem pētījumiem un inovācijas pasākumiem. Tas palīdzēs stiprināt gatavību efektīvi un ātri reaģēt uz ārkārtas situācijām un ieguldīt zinātnes virzītos risinājumos, papildinot darbības finansējumu, ko nodrošina saskaņā ar jauno programmu "ES veselība" un *rescEU*.

Veselības jomā palielinājums tiks izmantots, lai palielinātu pētniecības centienus saistībā ar tādām problēmām kā koronavīrusa pandēmija, klīnisko izmēģinājumu paplašināšana, inovatīvi aizsardzības pasākumi, viroloģija, vakcīnas, ārstniecības līdzekļi un diagnostika, kā arī pētniecības rezultātu pārvēršana sabiedrības veselības politikas pasākumos.

Ir arī ierosināts palielināt resursus pētniecībai un inovācijai ar klimatu saistītās jomās. Tas stiprinās atbalstu ES rūpniecības konkurētspējai saistītajās ekonomikas nozarēs un veicinās atveseļošanos saskaņā ar Eiropas zaļā kursa mērķiem. Palielinājums nodrošinās papildu līdzekļus jaunām un revolucionārām inovācijām, ko īsteno mazie un vidējie uzņēmumi, jaunuzņēmumi un uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu.

Plecu pie pleca ar mūsu globālajiem partneriem krīzes laikā

Pandēmija ir globāla problēma. Bez globālas reakcijas ikviena valsts un reģions pasaulē, ieskaitot Savienību, arī turpmāk būs neaizsargāti. ES ir jāturpina demonstrēt solidaritāti ar tās partneriem visā pasaulē cīņā pret Covid-19.

Komisija ierosina **Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentam** paredzēt 86 miljardus EUR, izmantojot jaunu Ārējās darbības garantiju un Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai, lai atbalstītu partnerus — jo īpaši Rietumbalkānos, kaimiņvalstīs un pārējā Āfrikā — to centienos cīnīties pret pandēmijas ietekmi un atgūties no tās, sadarbojoties ar starptautiskiem partneriem, piemēram, starptautiskām finanšu iestādēm, Apvienoto Nāciju Organizāciju un Pasaules Veselības organizāciju. Mērķtiecīga korekcija pašreizējā finanšu shēmā ļaus jau 2020. gadā darīt pieejamu papildu atbalstu 1 miljarda EUR apmērā.

Atbalsts nodrošinās likviditāti maziem un vidējiem uzņēmumiem, saglabās investīcijas atjaunojamo energoresursu enerģijas projektos un palielinās finansēšanas spēju vietējās valūtās partnervalstīs, lai stiprinātu veselības aprūpes sistēmas, tai skaitā sagatavotību, un lai palielinātu ražošanas jaudu ar Covid-19 saistītām vakcīnām, ārstniecības līdzekļiem un diagnostiku. Šis palielinātais atbalsts būs paredzēts arī vismazāk aizsargātajām valstīm un reģioniem, risinot pandēmijas radītās smagās sociālās un ekonomiskās sekas.

Komisija arī ierosina piešķirt papildu 5 miljardus EUR **humānās palīdzības instrumenta** palielināšanai, atspoguļojot pieaugošās humanitārās vajadzības vismazāk aizsargātajās pasaules daļās. Pandēmijas ietekme un ekonomiskās sekas, piemēram, ienākumu zudums naftas un izejvielu cenu sabrukuma un naudas pārvedumu krasas samazināšanās dēļ, sarežģī pašreizējās vajadzības, tāpēc vēl jo svarīgāk ir, lai Savienība spētu apliecināt solidaritāti ar pārējo pasauli.

- ***Citu programmu sagatavošana, lai palielinātu noturību un īstenotu stratēģiskās prioritātes***

Komisijas 2018. gadā ierosinātā finanšu shēma 2021.–2027. gadam, ko pastiprina Taisnīgas pārkārtošanās mehānisms un šodien ierosinātās izmaiņas, joprojām ir būtiskais atskaites punkts sarunu noslēguma posmā. Ierosinātā struktūra, atbalsta līmenis, prioritāšu līdzsvars un galvenās iezīmes, piemēram, mērķis vismaz 25 % no izdevumiem atvēlēt klimatrīcībai, kā arī pasākumi dzimumu līdztiesības un nediskriminācijas atbalstam — tie visi ir vajadzīgi, lai panāktu līdzsvarotu ekonomikas atveseļošanas pasākumu kopumu. Komisijas priekšlikums regulai par ES budžeta aizsardzību pret vispārējiem trūkumiem tiesiskuma jomā ir vēl viena būtiska iezīme. Turklāt ir ieviesti stingri pasākumi budžeta aizsardzībai pret krāpšanu un pārkāpumiem, un Komisija tos vēl vairāk pastiprinās. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) īstenos savas kontroles un izmeklēšanas pilnvaras.

Tomēr krīze ir skaidri parādījusi, ka vairākās nozīmīgās jomās valstu vadītāju februārī apspriestais atbalsta līmenis nebūs pietiekams. Tāpēc papildus līdzekļu palielinājumam, ko finansē no *Next Generation EU* instrumenta, ir ļoti svarīgi stiprināt citas programmas, lai tās varētu pilnībā īstenot savu lomu, padarot Savienību noturīgāku un risinot problēmas, ko ir saasinājusi pandēmija un tās sekas.

Tās ietver:

- Savienības kiberaizsardzības spēju palielināšanu un digitālās pārkārtošanās atbalstu, piešķirot **programmai "Digitālā Eiropa"** kopējo budžetu 8,2 miljardu EUR apmērā;

- investīcijas modernā, augstas veiktspējas transporta infrastruktūrā, lai atvieglotu pārrobežu savienojumus, piemēram, *Rail Baltica*, piešķirot papildu 1,5 miljardus EUR **Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam**;

- apstākļu radīšanu labi funkcionējošam vienotajam tirgum, kas veicina ekonomikas atveseļošanos, saglabājot ierosinātos budžetus **Vienotā tirgus programmai** un programmām, ar kurām atbalsta sadarbību **nodokļu un muitas** jomā, attiecīgi 3,7 miljardu EUR, 239 miljonu EUR un 843 miljonu EUR apmērā;

- ieguldījumus jaunatnē, piešķirot papildu 3,4 miljardus EUR programmai "**Erasmus Plus**", kopā sasniedzot 24,6 miljardus EUR, kā arī ieguldījumus kultūras un radošajās nozarēs, palielinot programmu "**Radošā Eiropa**" līdz 1,5 miljardu EUR līmenim;

- lauksaimniecības pārtikas un zivsaimniecības nozaru noturības palielināšanu un vajadzīgo iespēju nodrošināšanu krīzes pārvarēšanai, piešķirot papildu 4 miljardus EUR **kopējai lauksaimniecības politikai** un 500 miljonus EUR **Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam**;

- sadarbības palielināšanu ārējo robežu aizsardzības un migrācijas un patvēruma politikas jomā, palielinot **Patvēruma un migrācijas fondu** un **Integrētās robežu pārvaldības fondu**, lai sasniegtu 22 miljardu EUR līmeni;

- spēcīga atbalsta nodrošināšanu Eiropas stratēģiskajai autonomijai un drošībai, palielinot **Iekšējās drošības fondu** līdz 2,2 miljardiem EUR un palielinot **Eiropas Aizsardzības fonda** finansējumu līdz 8 miljardu EUR līmenim;

- atbalsta sniegšanu mūsu partneriem Rietumbalkānos, palielinot Savienības **pirmspievienošanās palīdzību** līdz 12,9 miljardiem EUR.

Ar šiem mērķtiecīgajiem pielāgojumiem Savienībai būs ilgtermiņa finanšu shēma, kas ir labāk saskaņota ar tās prioritātēm un mērķiem un pielāgota Savienības noturības un stratēģiskās autonomijas veidošanai vidējā termiņā un ilgtermiņā. Tāpēc Komisija ierosina mērķtiecīgus grozījumus tās 2018. gada priekšlikumā par nākamo finanšu shēmu, iekļaujot līdz šim notikušo sarunu rezultātus, tās priekšlikumu par Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu[8] un iepriekš apspriestos palielinājumus. Pilns daudzgadu finanšu shēmas pārskats pa programmām, kas ietver *Next Generation EU* instrumentu, ir izklāstīts pielikumā.

- ***Elastīgāki instrumenti ārkārtas situācijām***

Papildus atsevišķajām programmām krīze ir parādījusi, cik svarīgi ir, lai Savienība spētu ātri un elastīgi reaģēt, īstenojot koordinētu Eiropas reakciju. Tam savukārt ir vajadzīgs elastīgāks ES budžets. Veselības krīzes plašie blakusefekti ātri izsmēla pašreizējā budžeta elastību. Nākotnē ir vajadzīgs elastīgāks un veiklāk izmantojams budžets, ko var sasniegt tikai ar labi izstrādātiem īpašiem instrumentiem.

Tāpēc Komisija ierosina pastiprināt tādus elastības un ārkārtas instrumentus, kas var mobilizēt resursus vajadzīgajā apjomā, lai risinātu neparedzētas problēmas, piemēram, **ES Solidaritātes fondu**, kas sniedz atbalstu dalībvalstīm un reģioniem, kurus skārušas liela mēroga katastrofas, un **Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu**, kas atbalsta darba ņēmējus, kuri zaudē darbu lielu pārstrukturēšanas pasākumu rezultātā.

Ievērojami uzlabota **Rezerve solidaritātei un palīdzībai ārkārtas gadījumos** pastiprinās ES rīcību, reaģējot uz visiem veselības krīzes aspektiem, kā arī uz citām ārkārtas situācijām. Līdzekļus vajadzības gadījumā var novirzīt ārkārtas atbalsta sniegšanai, izmantojot tādus ES instrumentus kā humānā palīdzība, Ārkārtas atbalsta instruments, Vienotā tirgus programma, tās ārkārtas veterinārie un fitosanitārie pasākumi vai Patvēruma un migrācijas fonds.

Kopā šie instrumenti nodrošinātu papildu ārkārtas finansējumu līdz 21 miljardam EUR laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam, salīdzinot ar Komisijas 2018. gada 2. maija priekšlikumiem.

[8] COM(2020) 22, COM(2020) 23.

3. Realizācija: *Next Generation EU*

Lielāko daļu ierosināto atveseļošanas pasākumu nodrošinās jauns atveseļošanas pagaidu instruments ***Next Generation EU***, kura finansiālie resursi sasniegs 750 miljardus EUR. Šis instruments būs ārkārtējs un pagaidu mehānisms ārkārtas situācijām. Finansējumu nodrošinās Lēmums par pašu resursiem, kas ļaus Komisijai Savienības vārdā aizņemties līdz 750 miljardiem EUR pasākumiem laikposmā no 2021. līdz 2024.gadam.

Nolūkā nodrošināt budžeta spējas, kas vajadzīgas, lai uzņemtos iespējamās saistības, kas attiecas uz *Next Generation EU* instrumenta finansēšanu, un saskaņā ar budžeta disciplīnas prasībām pārskatītais Lēmums par pašu resursiem paredzēs pašu resursu maksimālo apjomu saistībām un maksājumiem ārkārtas un pagaidu palielinājumu par 0,6 % no ES nacionālā kopienākuma. Maksimālo apjomu palielināšanu izmantos vienīgi, lai risinātu ar Covid-19 krīzi saistītās vajadzības, un tā nepārsniegs laiku, kas vajadzīgs, lai segtu šīs saistības.

Next Generation EU instrumenta mērogs un tā plānojums atspoguļo to problēmu apmēru un steidzamību, ar kurām saskaras Savienība. Finansējuma vajadzības pēc steidzamām investīcijām, kas radīsies pēc krīzes, ir vēl nepieredzētas. Tāpēc Savienības līmenī ir nepieciešama izlēmīga un ārkārtas atbildes reakcija. Šīs darbības bezprecedenta raksturs un šo līdzekļu ārkārtas apjoms liek tos nostiprināt pašu resursu sistēmā, kuru ir apstiprinājušas visas dalībvalstis saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām.

Papildu atbalsts, ko finansē no palielinātām valstu iemaksām tūlīt pēc krīzes, vēl vairāk palielinātu spiedienu uz valstu budžetiem. Šajos ārkārtas apstākļos kā solidaritātes izpausmi mērogā, kas ir proporcionāls krīzei, ir pilnīgi pamatoti izmantot finansēšanas mehānismu, kas nodrošinātu ievērojamu un savlaicīgu izdevumu palielinājumu, nepalielinot valstu parādus.

Aizņemšanās balstīsies uz Savienības pārliecinošajiem rezultātiem tirgus instrumentu izmantošanā, lai atbalstītu investīcijas un reformas dalībvalstīs. Savienība aizņemsies finanšu tirgos ar noteikumiem, kas atspoguļo tās ļoti augsto kredītreitingu, un ātri novirzīs šos līdzekļus tur, kur tie ir visvairāk vajadzīgi.

Šajā nolūkā Komisija emitēs obligācijas ar dažādiem termiņiem kapitāla tirgos, pēc iespējas labāk izmantojot šo tirgu spēju absorbēt šādas obligācijas, vienlaikus nodrošinot viszemākās vidējās aizņēmumu izmaksas. Šāda diversificēta finansēšanas stratēģija ļauj Komisijai veikt aizņēmumu operācijas tādā veidā, kas vislabāk atbilst operāciju mērogam un dominējošajai tirgus videi.

500 miljardi EUR no līdzekļiem, kas tiek novirzīti ar *Next Generation EU* instrumenta starpniecību, tiks izmantoti, lai finansētu Atveseļošanas un noturības mehānisma dotāciju komponentu un stiprinātu citas svarīgas krīzes un atveseļošanas programmas. Atlikusī daļa no instrumenta piesaistītā finansējuma 250 miljardu EUR apmērā dalībvalstīm tiks darīta pieejama aizdevumu veidā saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu.

Piesaistītie līdzekļi tiks atmaksāti pēc 2027. gada un, vēlākais, līdz 2058. gadam. Tas palīdzēs mazināt spiedienu uz dalībvalstu budžetiem laikā, kad publiskās finanses ir ļoti saspringtas, vienlaikus nodrošinot, ka visas saistības, kas izriet no šīs parāda vērtspapīru emisijas, tiks segtas no turpmākajiem ES budžetiem. Lai atvieglotu piesaistītā tirgus finansējuma atmaksu un vēl vairāk samazinātu spiedienu uz valstu budžetiem, Komisija finanšu perioda vēlākā posmā ierosinās papildu jaunus pašu resursus.

Skats nākotnē: pašu resursu sistēmas reforma

Jaunais ekonomiskais konteksts un to līdzekļu atmaksāšanas ilgtspējīga pārvaldība, kuri tika piesaistīti *Next Generation EU* instrumenta ietvaros, pastiprina argumentu par labu fundamentālai ES budžeta finansēšanas reformai.

Komisija joprojām uzskata, ka visu piešķirto korekciju pakāpeniska atcelšana padarīs daudzgadu finanšu shēmu daudz līdzsvarotāku. Tomēr pašreizējā situācijā, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ekonomisko ietekmi, pakāpeniska piešķirto korekciju atcelšana nozīmētu, ka dažām dalībvalstīm 2021.–2027. gadā nesamērīgi pieaugtu iemaksas. Lai no tā izvairītos, pašreizējās korekcijas varētu pakāpeniski atcelt krietni ilgākā laikposmā, nekā Komisija paredzējusi savā 2018. gada priekšlikumā.

Jauni pašu resursi papildinātu tradicionālos pašu resursus, vienkāršotus uz pievienotās vērtības nodokli balstītus pašu resursus un valstu iemaksas, kā arī jaunus pašu resursus, kuru pamatā ir nepārstrādāts izlietotais plastmasas iepakojums. To pamatā būs ES prioritātes un rīcībpolitikas, kuru mērķis ir risināt klimata pārmaiņu problēmu, kā arī taisnīgu nodokļu politiku globalizētā pasaulē.

Komisija ir apņēmusies īstenot zaļo kursu. Šajā kontekstā zaļie pašu resursi varētu sekmēt atveseļošanas centienus, vienlaikus atbalstot Eiropas ekonomikas un sabiedrības zaļo pārkārtošanos. Risinājumi varētu ietvert uz emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu balstītus pašu resursus, tostarp to iespējamu attiecināšanu uz jūrniecības un aviācijas nozarēm, kā arī oglekļa ievedkorekcijas mehānismu.

Uz emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu balstīti pašu resursi, kas tika apspriesti Eiropadomē 2020. gada februārī, ļautu dalībvalstīm paturēt tādu pašu ieņēmumu apjomu, kādu tās ir saņēmušas no izsolēm nesenā laikposmā. Jebkādi Eiropas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas radītie ieņēmumi, kas pārsniedz šo maksimālo apjomu, tiktu ieskaitīti ES budžetā. Šādi pašu resursi varētu radīt ieņēmumus ES budžetā aptuveni 10 miljardu EUR apmērā atkarībā no oglekļa cenas attīstības un sistēmas attiecināšanas uz citām nozarēm.

Tajā pašā laikā būs svarīgi nodrošināt, lai ES uzņēmumi konkurētu ar trešo valstu uzņēmumiem vienlīdzīgos konkurences apstākļos. Oglekļa ievedkorekcijas mehānisms

palīdzētu novērst oglekļa emisiju pārvirzi, kas apdraud ES centienus pāriet uz klimatneitrālu sabiedrību. Oglekļa ievedkorekcijas mehānisms varētu radīt papildu ieņēmumus robežās no aptuveni 5 miljardiem EUR līdz 14 miljardiem EUR atkarībā no darbības jomas un uzbūves.

Uzņēmumi, kas gūst milzīgu labumu no ES vienotā tirgus un pārdzīvos krīzi, arī pateicoties tiešam un netiešam ES un valstu atbalstam, varētu palīdzēt atjaunot šo tirgu atveseļošanās posmā. Tas varētu ietvert pašu resursus, kuru pamatā ir uzņēmumu darbības, kas atkarībā no šo resursu struktūras gadā varētu nodrošināt aptuveni 10 miljardus EUR.

Digitālās ekonomikas nodoklis balstītos uz ESAO darbu saistībā ar uzņēmumu ienākuma nodokļa uzlikšanu nozīmīgas digitālas klātbūtnes gadījumā; Komisija aktīvi atbalsta ESAO un G20 vadītās diskusijas un ir gatava rīkoties, ja netiks panākta vispārēja vienošanās. Digitālās ekonomikas nodoklis, kas uzlikts uzņēmumiem, kuru apgrozījums pārsniedz 750 miljonus EUR, ES budžetam varētu dot līdz pat 1,3 miljardiem EUR gadā.

Šie jaunie pašu resursi varētu palīdzēt finansēt *Next Generation EU* instrumenta ietvaros piesaistītā tirgus finansējuma atmaksu un procentus. Ja šie resursi tiks ieviesti līdz 2024. gadam, dalībvalstu iemaksas daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam kā īpatsvars to ekonomikā varētu samazināties salīdzinājumā ar valstu maksājumiem 2020. gadā.

Visas ieņēmumu un maksājumu plūsmas, kuru pamatā ir *Next Generation EU* instruments, papildinās apropriācijas, kas piešķirtas ikgadējās budžeta procedūras laikā, un līdz ar to neietekmēs budžeta bilanci. Šīs plūsmas, ieskaitot samaksātos procentus, tiks skaidri norādītas budžetā, lai ilustrētu to pagaidu un izņēmuma raksturu un nodrošinātu pilnīgu pārredzamību[9].

Turklāt koronavīrusa pandēmijas ekonomiskā ietekme uzsver to, cik svarīgi ir nodrošināt Savienībai pietiekamas fiskālās manevrēšanas iespējas ekonomikas satricinājumu gadījumā, kas izraisa nacionālā kopienākuma samazināšanos. Nolūkā saglabāt pietiekamu rezervi saskaņā ar pašu resursu maksimālajiem apjomiem, lai Savienība varētu segt savas finansiālās saistības un iespējamās saistības, kuru termiņš ir attiecīgajā gadā, pat visnelabvēlīgāko ekonomikas norišu apstākļos, Komisija ierosina pastāvīgi palielināt pašu resursu maksimālos apjomus līdz 1,46 % no ES nacionālā kopienākuma saistībām un līdz 1,40 % maksājumiem.

4. Nobeigums. Virzība uz ātru vienošanos par vērienīgu budžetu Eiropas atveseļošanai

Šajā ārkārtēju grūtību un nenoteiktības pastāvēšanas laikā Savienībai vairāk nekā jebkad agrāk ir jāparāda, ka tā ir gatava un vēlas rīkoties izlēmīgi un nospraust ceļu uz labāku nākotni. Vienošanās par **vērienīgu atveseļošanas plānu, kura centrā ir ES budžets, dos Savienībai vislabākās iespējas gūt panākumus**.

Next Generation EU instruments atraisīs visu ES budžeta potenciālu, lai stimulētu ekonomiku un palielinātu Eiropas ilgtspēju, noturību un stratēģisko autonomiju. Tas balstās uz Savienības pieredzi tirgus finansējuma izmantošanā un paplašina to, lai sasniegtu tādu atbalsta apjomu, kāds ir steidzami nepieciešams pašreizējos apstākļos.

[9] Aizņēmumu izmaksas *Next Generation EU* instrumenta dotāciju komponentam tiks segtas no ES budžeta. Tiek lēsts, ka šīs izmaksas 2021.–2027. gada finanšu shēmas laikā sasniegs līdz pat 17,4 miljardiem EUR.

Nostiprināta daudzgadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam palīdzēs Savienībai atgūties no krīzes un nostāties uz ilgtermiņa atveseļošanas ceļa, nodrošinot būtisku finansējumu steidzamām vajadzībām un ilgtermiņa investīcijām zaļajā un digitālajā pārkārtošanā.

Atveseļošanas plāna panākumi būs atkarīgi ne tikai no plāna mēroga un mērķiem, bet arī no rīcības ātruma un spējas pielāgot reakciju, ņemot vērā notikumu attīstību. Daudzās Savienības daļās ir steidzami nepieciešams finansiāls atbalsts, lai saglabātu uzņēmumu darbību un atbalstītu tos, kam tas visvairāk nepieciešams. Nav arī atlicis daudz laika, lai vienotos par ilgtermiņa shēmu, taču vēl nav par vēlu. Ātra vienošanās ļaus laikus uzsākt pastiprinātās programmas.

Komisija, tāpat kā Eiropas Parlaments, ir apņēmības pilna nodrošināt netraucētu pāreju uz jauno ilgtermiņa shēmu. Tomēr pašreizējās shēmas pagarināšana neaizstāj visaptverošu vienošanos par jaunu, mūsdienīgu ilgtermiņa budžetu. Tas ir vienīgais veids, kā Savienībai nodrošināt jaunās programmas un rīkus, kas būs būtiski, lai īstenotu atveseļošanas plānu. Tādēļ turpmākajās nedēļās starpiestāžu darba pilnīgai un nedalītai ievirzei vajadzētu būt *Next Generation EU* instrumenta un jaunās ilgtermiņa shēmas izstrādes pabeigšanai.

Eiropas Komisija aicina Eiropadomi un līdztiesīgos likumdevējus ātri izskatīt šos priekšlikumus, lai līdz jūlijam Eiropadomes līmenī panāktu politisku vienošanos.

Agrīna lēmuma pieņemšana par priekšlikumu grozīt pašreizējo regulējumu ļaus nekavējoties darīt pieejamu papildu finansējumu *REACT-EU*, Maksātspējas atbalsta instrumentam un Eiropas Fondam ilgtspējīgai attīstībai, atspoguļojot šo vajadzību steidzamību.

Pēc tam Komisija cieši sadarbosies ar Eiropas Parlamentu un Padomi, lai pabeigtu vienošanos par turpmāko ilgtermiņa shēmu un ar to saistītajām nozaru programmām. Šā darba pabeigšana rudens sākumā nozīmētu, ka jaunais ilgtermiņa budžets 2021. gada 1. janvārī varētu sākt darboties un virzīt Eiropas atveseļošanos.

Rīkojoties tagad, Savienība būs gatava darīt visu nepieciešamo, lai ekonomika atgrieztos uz pareizā ceļa, aizsargātu visu eiropiešu iztikas līdzekļus un ieguldītu Eiropas ilgtermiņa pārejā uz taisnīgāku, videi nekaitīgāku un digitālāku nākotni.

(EUR miljonos, 2018. gada cenās)

	DFS 2021.–2027. g. (2020. gada maijs)	*No kuras saskaņā ar* Next Generation EU
DFS KOPĀ	**1 850,0**	***750,0***
1. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	**210,5**	***69,8***
"Apvārsnis Eiropa"	94,4	*13,5*
InvestEU fonds, no kura saskaņā ar Savienības Atveseļošanās plānu	31,6	*30,3*
Investīcijas ES ekonomikas atveseļošanā	*15,3*	*15,3*
Stratēģisko investīciju mehānisms (jauns logs)	*15,0*	*15,0*
ES Maksātspējas instruments saskaņā ar ESIF	26,0	*26,0*
2. Kohēzija un vērtības	**984,5**	***610,0***
Kohēzijas politika	373,2	*50,0*
Atveseļošanas un noturības mehānisms (t. sk. tehniskais atbalsts)	560,8	*560,0*
no kura AIZDEVUMI	250,0	*250,0*
no kura DOTĀCIJAS	310,0	*310,0*
3. Dabas resursi un vide	**402,0**	***45,0***
Kopējā lauksaimniecības politika	348,3	*15,0*
no kuras II pīlārs (lauku attīstība)	*90,0*	*15,0*
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	**40,0**	*30,0*
4. Migrācija un robežu pārvaldība	**31,1**	
5. Noturība, drošība un aizsardzība	**29,1**	***9,7***
Savienības Civilās aizsardzības mehānisms (*rescEU*)	3,1	*2,0*
Veselības programma	*9,4*	*7,7*
6. Kaimiņattiecības un pasaule	**118,2**	***15,5***
Kaimiņattiecības, attīstība un starptautiskā sadarbība	86,0	*10,5*
Humānā palīdzība	14,8	*5,0*
7. Eiropas publiskā administrācija	**74,6**	

DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA 2021.–2027. GADAM (SAISTĪBĀS)

Faktiskās cenas	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021–2027	Saskaņā ar *Next Generation EU*	KOPĀ
1. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	**21 805**	**22 219**	**22 546**	**22 362**	**22 677**	**23 280**	**23 540**	**158 429**	**75 965**	**234 394**
1. Pētniecība un inovācija	13 395	13 491	14 057	14 103	14 254	14 692	14 784	98 775	14 647	113 422
"Apvārsnis Eiropa"	12 265	12 510	12 760	13 015	13 276	13 541	13 812	91 178	14 647	105 825
Cits	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2	-	2
2. Eiropas stratēģiskās investīcijas	5 044	5 294	4 987	4 684	4 779	4 873	4 972	34 633	61 318	95 951
InvestEU fonds	478	487	88	90	92	94	96	1 424	33 000	34 424
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Transports	1 952	1 992	2 032	2 072	2 115	2 157	2 200	14 521	-	14 521
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Enerģētika	785	800	817	834	850	867	885	5 838	-	5 838
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Digitalizācija	277	283	289	295	301	306	314	2 065	-	2 065
Digitālās Eiropas programma	1 338	1 514	1 539	1 166	1 190	1 213	1 237	9 196	-	9 196
Cits	22	23	23	24	24	25	25	165	28 318	28 483
Decentralizētas aģentūras	191	195	199	203	207	212	216	1 424	-	1 424
3. Vienotais tirgus	889	906	922	939	955	973	988	6 572	-	6 572
Vienotā tirgus programma (t. sk. COSME)	575	584	592	601	610	620	626	4 208	-	4 208
ES Krāpšanas apkarošanas programma	20	20	21	21	22	23	24	150	-	150
Sadarbība nodokļu jomā (FISCALIS)	36	37	38	38	39	40	41	269	-	269
4. Kosmoss	2 034	2 074	2 118	2 163	2 207	2 252	2 298	15 145	-	15 145
Eiropas kosmosa programma	1 997	2 037	2 080	2 125	2 167	2 211	2 255	14 873	-	14 873
Decentralizētas aģentūras	36	37	37	38	40	41	43	272	-	272
Rezerve	444	454	463	473	482	491	498	3 304	-	3 304
2. Kohēzija un vērtības	**51 730**	**54 195**	**56 797**	**60 207**	**63 067**	**66 589**	**70 519**	**423 104**	**656 179**	**1 079 283**
5. Reģionālā attīstība un kohēzija	34 623	35 756	36 919	38 203	39 528	40 890	42 322	268 241	53 274	321 515
Eiropas Reģionālās attīstības fonds	28 743	29 661	30 601	31 639	32 710	33 810	34 970	222 133	-	222 133
Kohēzijas fonds	5 854	6 069	6 291	6 536	6 790	7 052	7 323	45 914	-	45 914
Tostarp iemaksa Eiropas infrastruktūras savienošanas instr. – Transports	*1 439*	*1 492*	*1 546*	*1 607*	*1 669*	*1 733*	*1 800*	*11 286*	-	*11 286*
REACT EU									53 274	53 274
Atbalsts Kipras turku kopienai	26	27	27	28	28	29	29	193	-	193
6. Atveseļošana un noturība	349	919	1 683	2 981	3 667	4 952	6 549	21 099	602 905	624 004
Atveseļošanas un noturības mehānisms (t. sk. tehniskā atbalsta instruments)	116	119	121	123	126	128	130	864	602 905	603 769
Euro aizsardzība pret viltojumiem	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	6	-	6
Finansējuma izmaksas Next Generation EU	220	787	1 549	2 845	3 528	4 810	6 405	20 144	-	20 144
Cits	11	12	12	12	12	13	13	84	-	84
7. Ieguldījums cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās	16 439	17 195	17 864	18 685	19 526	20 394	21 290	131 393	-	131 393
Eiropas Sociālais fonds+	12 655	13 042	13 440	13 870	14 313	14 770	15 241	97 332	-	97 332
Erasmus+	2 885	3 230	3 587	3 958	4 341	4 739	5 150	27 891	-	27 891
Eiropas Solidaritātes korpuss	136	138	141	144	147	150	153	1 009	-	1 009
Radošā Eiropa	306	313	208	213	217	221	224	1 702	-	1 702
Tiesiskums, tiesības un vērtības	108	109	109	109	109	109	108	761	-	761
Cits	149	151	152	153	155	156	157	1 073	-	1 073
Rezerve	320	325	331	338	346	352	358	2 371	-	2 371
3. Dabas resursi un vide	**58 656**	**56 590**	**56 939**	**57 115**	**57 236**	**57 481**	**57 732**	**401 749**	**49 286**	**451 035**
8. Lauksaimniecība un jūrlietu politika	56 163	54 047	54 289	54 399	54 449	54 614	54 779	382 741	16 483	399 224
Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)	40 933	41 162	41 435	41 578	41 720	41 865	42 010	290 702	-	290 702
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds	831	1 066	1 031	995	899	917	931	6 671	-	6 671
Cits	133	135	138	141	144	147	149	987	-	987
Decentralizētas aģentūras	17	17	18	18	18	19	19	126	-	126
9. Vide un klimata pasākumi	2 264	2 309	2 412	2 470	2 538	2 613	2 694	17 300	32 803	50 103
Vides un klimata pasākumu programma (LIFE)	700	715	736	763	796	838	884	5 432	-	5 432
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	1 516	1 546	1 577	1 609	1 641	1 674	1 707	11 270	32 803	44 073
Cits	-	-	50	50	50	50	50	250	-	250
Decentralizētas aģentūras	47	47	48	49	51	52	53	347	-	347
Rezerve	230	234	238	245	250	254	259	1 709	-	1 709
4. Migrācija un robežu pārvaldība	**3 287**	**4 061**	**4 837**	**5 117**	**5 873**	**5 964**	**6 153**	**35 292**	**-**	**35 292**
10. Migrācija	1 246	1 561	1 841	1 949	2 313	2 341	2 460	13 711	-	13 711
Patvēruma un migrācijas fonds	1 103	1 389	1 666	1 771	2 131	2 155	2 271	12 487	-	12 487
Decentralizētas aģentūras	142	171	175	178	182	186	189	1 223	-	1 223
11. Robežu pārvaldība	1 837	2 290	2 782	2 948	3 335	3 393	3 457	20 041	-	20 041
Integrētās robežu pārvaldības fonds	1 025	1 280	1 784	1 884	2 181	2 160	2 177	12 490	-	12 490
Decentralizētas aģentūras	812	1 011	998	1 064	1 154	1 233	1 280	7 551	-	7 551
Rezerve	205	210	214	220	225	230	236	1 540	-	1 540
5. Noturība, drošība un aizsardzība	**2 359**	**2 474**	**2 575**	**2 719**	**3 597**	**3 949**	**4 385**	**22 058**	**10 639**	**32 697**
12. Drošība	592	664	724	749	802	829	816	5 175	-	5 175
Iekšējās drošības fonds	228	295	367	377	417	431	394	2 509	-	2 509
Kodoliekārtu dezeksploatācija (Lietuva)	73	71	78	84	84	80	82	552	-	552
Kodoldrošums un kodoliekārtu dezeksploatācija (t.sk. Bulgārijai, Slovākijai)	91	93	70	76	85	97	114	626	-	626
Decentralizētas aģentūras	200	204	208	212	217	221	225	1 488	-	1 488
13. Aizsardzība	1 275	1 279	1 284	1 359	1 573	1 788	2 213	10 771	-	10 771
Eiropas Aizsardzības fonds	1 047	1 047	1 047	1 118	1 327	1 537	1 957	9 080	-	9 080
Militārā mobilitāte	227	232	237	241	246	251	256	1 691	-	1 691
14. Noturība un reaģēšana krīzes situācijās	339	373	407	448	1 055	1 163	1 185	4 971	10 639	15 609
Savienības Civilās aizsardzības mehānisms (rescEU)	90	95	102	107	283	293	299	1 268	2 188	3 456
Veselības programma	21	32	55	90	517	609	621	1 947	8 451	10 398
Decentralizētas aģentūras	228	246	250	251	256	260	265	1 756	-	1 756
Cits	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Rezerve	154	157	160	163	166	170	171	1 141	-	1 141
6. Kaimiņattiecības un pasaule	**16 179**	**16 292**	**16 404**	**16 516**	**16 623**	**16 732**	**16 894**	**115 640**	**16 917**	**132 557**
15. Ārējā darbība	14 127	14 199	14 269	14 337	14 402	14 465	14 583	100 383	16 917	117 300
Kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instruments	12 067	12 093	12 116	12 136	12 153	12 166	12 231	84 963	11 449	96 412
Humānā palīdzība	1 478	1 509	1 539	1 571	1 602	1 634	1 667	11 000	5 468	16 468
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	352	362	372	382	393	404	415	2 679	-	2 679
Aizjūras zemes un teritorijas (tostarp Grenlande)	67	69	70	71	73	74	75	500	-	500
Cits	163	167	172	176	181	187	195	1 242	-	1 242
Decentralizētas aģentūras	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Pirmspievienošanās palīdzība	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500	-	14 500
Pirmspievienošanās palīdzība	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500	-	14 500
Rezerve	103	104	106	109	110	113	113	757	-	757
7. Eiropas publiskā administrācija	**10 875**	**11 232**	**11 662**	**12 074**	**12 368**	**12 781**	**13 172**	**84 164**	**-**	**84 164**
Eiropas skolas un pensijas	2 408	2 518	2 632	2 749	2 881	3 010	3 137	19 335	-	19 335
Iestāžu administratīvie izdevumi	8 466	8 714	9 029	9 325	9 487	9 770	10 034	64 825	-	64 825
									-	
KOPĀ	**164 891**	**167 063**	**171 760**	**176 110**	**181 441**	**186 776**	**192 395**	**1 240 436**	**808 986**	**2 049 422**
Tostarp:										
Kohēzija (ERAF, KF, ESF, REACT EU)	47 149	48 667	50 226	51 937	53 702	55 518	57 418	364 618	53 274	417 892
Kopējā lauksaimniecības politika	55 182	52 829	53 102	53 245	53 387	53 532	53 680	374 957	16 483	391 440

DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA 2021.–2027. GADAM (SAISTĪBĀS)

2018. gada cenas	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021–2027	Saskaņā ar *Next Generation*	KOPĀ
1. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	**20 547**	**20 526**	**20 420**	**19 856**	**19 741**	**19 869**	**19 697**	**140 656**	***69 800***	**210 456**
1. Pētniecība un inovācija	12 622	12 464	12 732	12 523	12 409	12 539	12 371	87 659	*13 500*	101 159
"Apvārsnis Eiropa"	11 557	11 557	11 557	11 557	11 557	11 557	11 557	80 900	*13 500*	94 400
Cits	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2	-	2
2. Eiropas stratēģiskās investīcijas	4 753	4 891	4 517	4 159	4 161	4 159	4 160	30 800	*56 300*	87 100
InvestEU fonds	450	450	80	80	80	80	80	1 300	*30 300*	31 600
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Transports	1 840	1 840	1 840	1 840	1 842	1 841	1 841	12 884	-	12 884
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Enerģētika	740	740	740	740	740	740	740	5 180	-	5 180
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Digitalizācija	261	261	262	262	262	261	263	1 832	-	1 832
Digitālās Eiropas programma	1 261	1 398	1 394	1 036	1 036	1 035	1 035	8 194	-	8 194
Cits	21	21	21	21	21	21	21	146	*26 000*	26 146
Decentralizētas aģentūras	180	181	181	181	181	181	181	1 263	-	1 263
3. Vienotais tirgus	838	837	835	834	832	830	826	5 832	-	5 832
Vienotā tirgus programma (t. sk. COSME)	542	539	536	534	531	529	524	3 735	-	3 735
ES Krāpšanas apkarošanas programma	19	19	19	19	19	19	20	133	-	133
Sadarbība nodokļu jomā (FISCALIS)	34	34	34	34	34	34	34	239	-	239
4. Kosmoss	1 916	1 916	1 918	1 921	1 921	1 922	1 923	13 437	-	13 437
Eiropas kosmosa programma	1 882	1 882	1 884	1 887	1 887	1 887	1 887	13 196	-	13 196
Decentralizētas aģentūras	34	34	34	34	34	35	36	241	-	241
Rezerve	418	418	419	419	419	419	416	2 928	-	2 928
2. Kohēzija un vērtības	**48 746**	**50 067**	**51 442**	**53 462**	**54 903**	**56 833**	**59 007**	**374 460**	***610 000***	**984 460**
5. Reģionālā attīstība un kohēzija	32 626	33 033	33 439	33 923	34 411	34 899	35 413	237 745	*50 000*	287 745
Eiropas Reģionālās attīstības fonds	27 085	27 402	27 717	28 095	28 476	28 856	29 261	196 892	-	196 892
Kohēzijas fonds	5 516	5 607	5 698	5 804	5 911	6 019	6 128	40 682	-	40 682
Tostarp iemaksa Eiropas infrastruktūras savienošanas instr. – Transports	*1 356*	*1 378*	*1 401*	*1 427*	*1 453*	*1 479*	*1 506*	*10 000*	-	*10 000*
REACT EU									*50 000*	50 000
Atbalsts Kipras turku kopienai	24	24	24	24	24	24	24	171	-	171
6. Atveseļošana un noturība	329	849	1 524	2 647	3 192	4 227	5 480	18 247	*560 000*	578 247
Atveseļošanas un noturības mehānisms (t. sk. tehniskā atbalsta instruments)	110	110	110	110	110	110	109	767	*560 000*	560 767
Euro aizsardzība pret viltojumiem	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	5	-	5
Finansējuma izmaksas Next Generation EU	207	727	1 403	2 526	3 071	4 106	5 359	17 400	-	17 400
Cits	11	11	11	11	11	11	11	75	-	75
7. Ieguldījums cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās	15 491	15 886	16 180	16 591	16 998	17 406	17 815	116 367	-	116 367
Eiropas Sociālais fonds+	11 925	12 049	12 173	12 317	12 461	12 606	12 753	86 284	-	86 284
Erasmus+	2 719	2 984	3 249	3 514	3 779	4 045	4 310	24 600	-	24 600
Eiropas Solidaritātes korpuss	128	128	128	128	128	128	128	895	-	895
Radošā Eiropa	289	289	189	189	189	189	188	1 520	-	1 520
Tiesiskums, tiesības un vērtības	102	100	99	97	95	93	91	677	-	677
Cits	141	139	138	136	135	133	131	953	-	953
Rezerve	301	300	299	300	301	301	299	2 101	-	2 101
3. Dabas resursi un vide	**55 272**	**52 280**	**51 571**	**50 716**	**49 827**	**49 059**	**48 307**	**357 032**	***45 000***	**402 032**
8. Lauksaimniecība un jūrlietu politika	52 923	49 931	49 172	48 305	47 401	46 613	45 837	340 182	*15 000*	355 182
Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)	38 572	38 027	37 529	36 920	36 320	35 731	35 152	258 251	-	258 251
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds	783	985	934	884	783	783	779	5 930	-	5 930
Cits	125	125	125	125	125	125	125	876	-	876
Decentralizētas aģentūras	16	16	16	16	16	16	16	112	-	112
9. Vide un klimata pasākumi	2 133	2 133	2 184	2 194	2 209	2 230	2 254	15 338	*30 000*	45 338
Vides un klimata pasākumu programma (LIFE)	660	661	667	677	693	715	740	4 812	-	4 812
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	1 429	1 429	1 429	1 429	1 429	1 429	1 429	10 000	*30 000*	40 000
Cits	-	-	45	44	44	43	42	218	-	218
Decentralizētas aģentūras	45	44	44	43	44	44	44	308	-	308
Rezerve	216	215	215	217	217	216	216	1 512	-	1 512
4. Migrācija un robežu pārvaldība	**3 097**	**3 751**	**4 381**	**4 543**	**5 112**	**5 090**	**5 148**	**31 122**	**-**	**31 122**
10. Migrācija	1 174	1 442	1 668	1 731	2 013	1 998	2 059	12 084	-	12 084
Patvēruma un migrācijas fonds	1 040	1 284	1 509	1 572	1 855	1 840	1 900	11 000	-	11 000
Decentralizētas aģentūras	134	158	158	158	158	158	158	1 084	-	1 084
11. Robežu pārvaldība	1 731	2 116	2 519	2 617	2 903	2 896	2 893	17 675	-	17 675
Integrētās robežu pārvaldības fonds	966	1 182	1 615	1 673	1 899	1 843	1 822	11 000	-	11 000
Decentralizētas aģentūras	765	934	904	945	1 004	1 053	1 071	6 675	-	6 675
Rezerve	193	193	194	195	195	196	197	1 363	-	1 363
5. Noturība, drošība un aizsardzība	**2 222**	**2 285**	**2 332**	**2 414**	**3 131**	**3 370**	**3 669**	**19 423**	***9 700***	**29 123**
12. Drošība	557	613	656	665	698	707	683	4 580	-	4 580
Iekšējās drošības fonds	215	273	333	334	363	367	330	2 215	-	2 215
Kodoliekārtu dezeksploatācija (Lietuva)	68	66	71	74	73	68	69	490	-	490
Kodoldrošums un kodoliekārtu dezeksploatācija (t.sk. Bulgārijai, Slovākijai)	85	86	64	68	74	83	95	555	-	555
Decentralizētas aģentūras	189	189	189	189	189	189	188	1 320	-	1 320
13. Aizsardzība	1 201	1 182	1 163	1 207	1 370	1 526	1 852	9 500	-	9 500
Eiropas Aizsardzības fonds	987	968	949	992	1 155	1 311	1 637	8 000	-	8 000
Militārā mobilitāte	214	214	214	214	214	214	214	1 500	-	1 500
14. Noturība un reaģēšana krīzes situācijās	319	345	369	398	919	992	992	4 334	*9 700*	14 034
Savienības Civilās aizsardzības mehānisms (rescEU)	85	88	92	95	246	250	250	1 106	*2 000*	3 106
Veselības programma	20	30	50	80	450	520	520	1 670	*7 700*	9 370
Decentralizētas aģentūras	214	227	227	223	223	222	222	1 558	-	1 558
Cits	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	*p.m.*	p.m.
Rezerve	144	145	144	145	145	145	143	1 010		1 010
6. Kaimiņattiecības un pasaule	**15 245**	**15 051**	**14 857**	**14 665**	**14 471**	**14 280**	**14 136**	**102 705**	***15 500***	**118 205**
15. Ārējā darbība	13 313	13 118	12 924	12 731	12 538	12 346	12 202	89 172	*15 500*	104 672
Kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instruments	11 371	11 172	10 974	10 777	10 580	10 384	10 234	75 492	*10 500*	85 992
Humānā palīdzība	1 393	1 394	1 394	1 395	1 395	1 395	1 395	9 760	*5 000*	14 760
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	332	334	337	339	342	344	347	2 375	-	2 375
Aizjūras zemes un teritorijas (tostarp Grenlande)	63	63	63	63	63	63	63	444	-	444
Cits	154	154	156	157	158	160	163	1 101	-	1 101
Decentralizētas aģentūras	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Pirmspievienošanās palīdzība	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865	-	12 865
Pirmspievienošanās palīdzība	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865	-	12 865
Rezerve	96	95	95	96	96	96	94	668		668
7. Eiropas publiskā administrācija	**10 247**	**10 376**	**10 562**	**10 721**	**10 767**	**10 908**	**11 021**	**74 602**	**-**	**74 602**
Eiropas skolas un pensijas	2 269	2 326	2 384	2 441	2 508	2 569	2 625	17 122	-	17 122
Iestāžu administratīvie izdevumi	7 978	8 050	8 178	8 280	8 259	8 339	8 396	57 480	-	57 480
KOPĀ	**155 376**	**154 336**	**155 565**	**156 377**	**157 952**	**159 409**	**160 985**	**1 100 000**	***750 000***	**1 850 000**
Tostarp:										
Kohēzija (ERAF, KF, ESF, REACT EU)	44 430	44 961	45 491	46 119	46 751	47 384	48 045	323 181	50 000	373 181
Kopējā lauksaimniecības politika	51 999	48 806	48 096	47 280	46 477	45 689	44 917	333 264	15 000	348 264